

Назив студијског програма	European and International Policies and Crises Menagement (Европска и међународна политика и управљање кризом)
Самостална високошколска установа у којој се изводи студијски програм	Универзитет у Београду
Високошколска установа у којој се изводи студијски програм	Универзитет у Београду
Образовно-научно/образовно-уметничко поље (програм се сврстава према овом податку у одговарајуће поље, промена поља за студијски програм касније није могућа)	ИМТ (друштвено-хуманистичких и поље природно-математичких наука)
Научна, стручна или уметничка област (према листи коју је усвојио Национални Савет)	
Врста студија	дипломске академске студије
Обим студија изражен ЕСПБ бодовима	60 ЕСПБ
Стручни назив, скраћеница (према листи звања Националног Савета)	дипломирани менаџер – мастер за управљање друштвеном кризом
Дужина студија	1 година (два семестра)
Година у којој је започела реализација студијског програма	2009/2010
Година када ће започети реализација студијског програма (ако је програм нов)	-
Број студената који студира по овом студијском програму	-
Планирани број студената који ће се уписати на овај студијски програм (ово је број студената за који се програм акредитује, и који улази у све обрачунае)	30
Датум када је програм прихваћен од стране одговарајућег тела (навести ког)	05.03.2009. године, Сенат Универзитета у Београду
Језик на коме се изводи студијски програм (обавезно навести ако се програм изводи и на другом језику)	енглески језик
Година када је програм акредитован	-
Web адреса на којој се налазе подаци о студијском програму	www.bg.ac.rs , www.eurosapienza.it

Стандард 1. Структура студијског програма

Студијски програм садржи елементе утврђене законом.

На Универзитету у Београду се од школске 2001/2002. године организују дипломске академске-мастер студије под називом „**State Managment and Humanitarian Affairs**” (Управљање државом и хуманитарне активности) у сарадњи са Универзитетом у Сарајеву и Универзитетом „*La Sapienza*“ у Риму. Уговор о сарадњи на програму потписан је први пут 11. 01. 2001. год, и од тада је обнављан више пута. Од 2009. год. садржај програма је прилагођен новим друштвено-политичким околностима уз адекватан наслов „**European and International Policies and Crisis Management**” (Европска и међународна политика и управљање кризом). Италијанско Министарство спољних послова је, такође, свих ових година учествовало у програму тако што је омогућавало стипендије за боравак у Риму једном броју студената, пружајући им могућност да присуствују настави која се спроводила на Универзитету „*La Sapienza*”. Студенти чији боравак није био стипендиран на овај начин, трошкове боравка на Универзитету „*La Sapienza*”, сносили су о свом трошку.

Три групе студента уписиване су истовремено на сва три Универзитета, настава је текла паралелно, уз мобилност наставника и њихово учествовање у извођењу наставе на другим универзитетима. На основу уговора, три групе студента би у једном тренутку боравиле у Риму, заједно учествујући на настави на Универзитету „*La Sapienza*”, у делу програма у којем би учествовали и предавачи са сва три универзитета. Програм има интердисциплинарни карактер, настава је интерактивна и одвија се на енглеском језик. Настава се у потпуности одржава на енглеском језику, мастер радови се пишу на енглеском и њихова одбрана се обавља на енглеском.

Студијски програм „**European and international policies and crisis management**“ је иновирани програм. Студијски програм на основу новог уговора потписаног јуна 2009. год, организују Универзитет у Београду, Универзитет *La Sapienza* у Риму, *Kiev International University (Ukraine)*, *Ternopil National Economic University (Ukraine)*, *Dnipropetrovs'k National University (Ukraine)* и *Taurida National V.I. Vernadski University (Sinferopol, Krimea, Ukraine)*. Универзитет у Сарајеву више не учествује у реализацији програма услед промене закона о високом образовању у њиховој земљи, који не предвиђа постојање једногодишњих дипломских академских-мастер студија, већ само двогодишњих.

Студијски програм „**European and international policies and crisis management**“ има међународни карактер. Студије су намењене образовању у области јавне управе и хуманитарних активности. Студије садрже осам модула и трају два семестра. Током летњег семестра студенти слушају интензивну наставу у Београду и у Риму. Професори са Универзитета „*La Sapienza*” гостују у Београду, као и професори са Универзитета у Београду у Риму. Други семестар подразумева рад у радионицама као и истраживачки рад (internship) из области из које ће кандидат радити завршни рад. У оквиру студија предвиђено је да један број наших

наставника учествује у делу наставе (као предавачи, ментори, чланови комисија) у Риму, као и да предавачи Универзитета „*La Sapienza*“ на исти начин учествују у наставном процесу на Универзитету у Београду. Мобилност студената је процедурално одређена и сви су обавезни да слушају део наставе у Риму, у просеку 1,5 месец.

Завршним радом стиче се 12 ЕСПБ, а кандидат бира ментора, домаћег или страног професора, с обзиром на тему коју ради. Комисија за одбрану рада може бити мешовитог састава, састављена од домаћих и страних професора, или само од једних.

Звање које се стиче је дипломирани менаџер-мастер за управљање друштвеном кризом (60 ЕСПБ). Студент који стекне 18 ЕСПБ слушањем предавања и полагањем испита на Универзитету „*La Sapienza*“ у Риму (као и студент из Рима на Универзитету у Београду) стиче диплому коју потписују Ректор Универзитета у Београду и Универзитета у Риму (*double diploma*).

Студент који од укупно 60 ЕСПБ стекне 18 ЕСПБ на неком од универзитета потписника уговора добија дуплу диплому (*double diploma*).

За сада је сарадња што се Универзитета у Београду тиче углавном усмерена на реализовање програма у сарадњи са Универзитетом „*La Sapienza*“ у Риму. С обзиром да су се програму придружила и четири универзитета из Украјине, развој сарадње са новим потписницима уговора се тек очекује, а условљена је интересовањем студената да учествују у делу наставе на неком од универзитета из Украјине. Студенти Универзитета у Београду до сада су предност давали мобилности која је подразумевала боравак на Универзитету „*La Sapienza*“ у Риму.

Структура:

Студијски програм садржи следеће обавезне модуле:

1. Политика европске интеграције (4 ЕСПБ);
2. Геополитика (4 ЕСПБ);
3. Међународне организације и међународни односи (4 ЕСПБ);
4. Економија (5 ЕСПБ);
5. Изградња институција и одговарајућих пројеката управљања (3 ЕСПБ);
6. Хуманитарни послови и кодификација људских права (4 ЕСПБ);
7. Превенција и управљање кризама (4 ЕСПБ);
8. Одржива животна средина (3 ЕСПБ).

Студијски програм садржи следеће изборне модуле:

9. Изборни блок 1 (2 ЕСПБ)
10. Изборни блок 2 (2 ЕСПБ)
11. Изборни блок 3 (3 ЕСПБ)
12. Стручна пракса-INTERNSHIP
13. Завршни рад

Садржај:

Програм обухвата упознавање са основним појмовима и стандардима као условима за европске интеграције. Преглед развоја наведених услова и стандарда започет је трговинским пројектом, а проширен на свеукупну економску, монетарну, политичку и културну интеграцију европских држава. Посебно се анализирају основне теорије и стратегије геополитике и економије имајући у виду природне ресурсе нафте и гаса у оквиру међународних односа. Даље се проучавају основни субјекти међународних односа, карактер и расподела моћи на међународном плану, улога САД-а после Хладног рата и прерасподела моћи почетком 21. века са становишта енергетске безбедности, појаве глобалног тероризма и еколошке претње. Функционисање сваког друштвеног система се заснива на стабилним политичким институцијама, али се показује да у многим системима преовлађује арбитарност, корупција, бирократизација. Међународни и домаћи документи захтевају реформе путем којих би се ове институције ојачале и обезбедиле демократски развој друштва. Развој хуманитарних активности на међународном плану обухвата анализу облика хуманитарних одговора и интервенција у случајевима природних непогода, политичко-економских конфликта. У том оквиру тражи се хармонизација легислативе на међународном плану. Овде се прате токови и последице природних катастрофа те препознавање везе посебно између хроничног сиромаштва и хуманитарне кризе које га појачавају. У фокусу је реакција међународних и европских институција и организација које реагују у наведеним трауматичним ситуацијама. Даље се разматра природна средина и природни извори у оквиру друштвене теорије са становишта одрживог развоја и његовог управљања у модерном друштву. Проблем глобализације укупног друштвеног живота под утицајем великог загревања и озонских рупа и других недаћа захтева одлучне међународне мере заштите екосистема.

Методе:

Програм има интердисциплинарни карактер, настава је интерактивна и одвија се на енглеском језику. Поред теоријско-сазнајних садржаја, кандидати кроз радионице истражују поједине проблеме путем Интернета, архивске грађе, посете владиним и невладиним организацијама које се баве праћењем и решавањем конкретних питања, као и применом активних поступака за прикупљање података (анкете, интервјуа, анализе садржаја). Радионице чине саставни део обучавања кандидата у којима проверавају стечено знање на предавањима, износе своје резултате пред професорима и осталим колегама. Овим се стичу услови за припрему и израду завршног, мастер рада.

Вредност овог програма је у остваривању међууниверзитетске сарадње, могућности да студенти усавршавају своје знање у конкретним наставним активностима, да чују различита гледишта од наставника и експерата у овој деликатној области рада, да упознају студенте из различитих земаља и да са њима размењују своја искуства.

Евиденција: [Публикација установе \(у штампаном или електронском облику, сајт институције\)- Прилог 1.1;](#) [Правилник о доношењу студијских програма – Прилог 1.2;](#) [Одлука Сената о доношењу студијског програма – Прилог 1.3;](#) [Уговор о](#)

[сарадњи са Европским универзитетима на организацији мастер програма-Прилог 1.4;](#) [Први потписан уговор о реализацији програма - Прилог 1.5;](#) [Сагласност Министарства просвете за усвајање програма- Прилог 1.6;](#) [University of Roma La Sapienza \(Italy\)](#)

Стандард 2. Сврха студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему, доступну јавности.

Осим општих знања о природи европске и шире међународне политике, кандидати се, у том оквиру, упознају са економским, геополитичким, институционалним аспектима функционисања друштвених система, посебно у периодима транзиције. На основу тако стечених знања кандидати стичу способност и вештине налажење решења за очување људских права и безбедности грађана, што је и основни циљ студијског програма.

Програм пружа студентима професионално и примењиво знање за препознавање, спречавање и решавање друштвених криза. Ово образовање их, такође, квалификује да учествују у пројектима које организују разне владине и невладине организације које се баве управо истраживањем наведених питања у циљу ефикасног и оперативног управљања (менаџментом) одговарајућим установама и организацијама.

Евиденција: [Публикација установе \(у штампаном или електронском облику, сајт институције\)- Прилог 1.1](#)

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисане циљеве.

Циљ студијског програма је да кандидати стекну образовну основу и конкретна знања која ће професионално примењивати у решавању хуманитарних проблема, нарушених људских права и управљању друштвеним кризама. Студије су тако замишљене да студентима обезбеде припрему неопходну за професионално суочавање са регионалним, националним и међународним институцијама, дају знања потребна за формулисање јавних политика, савладавање управљачке праксе у органима јавне управе и стратешког менаџмента у јавним, приватним и непрофитним организацијама, упознавање са превенцијом кризе и управљања кризом, безбедношћу људи и људским правима.

Стицање знања на програму и предвиђена квалификација стиче се и кроз сарадњу са земљама које имају искуства у решавању таквих ситуација (Италија - *La Sapienza*) или пролазе кроз њих (Босна, Украјина). Искуство у решавању различитих типова друштвених криза које је Универзитет у Риму већ имао био је разлог за прихватање овог програма на Универзитет у Београду, као првог европског *joint master*-а у нашој земљи након 2000. године.

Евиденција: [Публикација установе \(у штампаном или електронском облику, сајт институције\)- Прилог 1.1](#)

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Савладавањем студијског програма студент стиче опште и предметно-специфичне способности које су у функцији квалитетног обављања стручне, научне и уметничке делатности.

Опис општих и предметно-специфичних компетенција студената

Савладавањем студијског програма **“European and International Policies and Crisis Management”** (Европска и међународна политика и управљање кризом) студент стиче следеће опште способности:

- овладавања традиционалним и савременим методама мултидисциплинарног истраживања и писања радова;
- укључивања у истраживачке процесе;
- развоја критичког мишљења и оригиналних истраживачких приступа;
- комуникације и сарадње у домаћем и међународном окружењу.

Савладавањем студијског програма студенти стичу следеће предметно-специфичне способности:

- стичу знања о начину функционисања политичког, економског, геополитичког и институционалног система;
- стичу знања о окружењу у коме проучавају настанак и развој друштвених криза, хуманитарних проблема и кршења људских права;
- из целине тог сазнајног оквира кандидати усвајају онај ниво знања и компетенција која им омогућују да се баве непосредно стручним радом у виду препознавања, описа и тражења решења за адекватно и ефикасно решавање конкретне друштвене ситуације;
- савладавањем студијског програма кандидати стичу довољно знања за наставак усавршавања и бављење науком.

Евиденција : [Додатак дипломе - Прилог 4.1;](#) [Диплома коју смо до сада издавали-Прилог 4.2](#)

Стандард 5: Курикулум

Курикулум студијског програма садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и модула и њихов опис.

Дипломске академске студије “**European and International Policies and Crisis Management**” (Европска и међународна политика и управљање кризом) трају два семестра (60 ЕСПБ). Кандидат слуша и полаже 8 обавезних модула:

Студијски програм садржи следеће обавезне модуле:

1. Политика европске интеграције (4 ЕСПБ);
2. Геополитика (4 ЕСПБ);
3. Међународне организације и међународни односи (4 ЕСПБ);
4. Економија (5 ЕСПБ);
5. Изградња институција и одговарајућих пројеката управљања (3 ЕСПБ);
6. Хуманитарни послови и кодификација људских права (4 ЕСПБ);
7. Превенција и управљање кризама (4 ЕСПБ);
8. Одржива животна средина (3 ЕСПБ).

Студијски програм садржи следеће изборне модуле:

9. Изборни блок 1 (2 ЕСПБ)
10. Изборни блок 2 (2 ЕСПБ)
11. Изборни блок 3 (3 ЕСПБ)
12. Стручна пракса-INTERNSHIP
13. Завршни рад

Од понуђених изборних курсева студент бира једну од три понуђене теме изборног блока. Тим избором студенти већ показују своје интересовање за посебну тему завршног мастер рада. Овај део наставе одвија се у првом и другом семестру као блок настава због доласка гостујућих професора са Универзитета *La Sapienza*. Током тог периода студенти су обавезни да учествују у радионицама са одговарајућим презентацијама са темама по сопственом избору, у оквиру изборног блока. У овим радионицама активно учествују сви наставници који су ангажовани на овом студијском програму. Након завршетка наставе студенти су обавезни да обаве летњу праксу (*Internship*) у трајању од 200 радних сати, у некој од владиних хуманитарних или невладиних организација, у трајању од месец дана. Потврду о обављеној пракси (*Internship*) студент подноси Универзитету непосредно пред пријаву теме завршног рада.

Други семестар је највећим делом посвећен припреми и изради **завршног мастер рада** у сарадњи са изабраним ментором и члановима комисије (који могу бити домаћи и страни предавачи по избору). Уколико је ментор или члан комисије предавач са Универзитета *La Sapienza*, у договору са наставником одбрана се заказује у Београду или Риму. Прва генерација студената бранила је завршне радове у Риму. Касније су се одбране договарале по потреби и могућностима предавача да присуствују одбрани. Пракса је да се примерак одбрањеног рада и записник (на енглеском језику) након обављене одбране прослеђују Универзитету

La Sapienza, ради евиденције. Такође, подаци о одбрањеним радовима на Универзитету *La Sapienza* прослеђују се Универзитету у Београду.

Након завршеног другог семестра и одбрањеног мастер рада кандидат стиче предвиђених 60 ЕСПБ бодова и академски назив *дипломирани менаџер-мастер за управљањем друштвеном кризом*.

У Стандарду 1. дати су наслови модула и сваки од њих има свој општи али и конкретан садржај који непосредно припрема студенте да се на целовит начин баве било непосредно практичним радом или да се даље усавршавају на докторским студијама.

Табела 5.1А. Распоред предмета по семестрима и годинама студија за студијски програм другог нивоа студија

Табела 5.2. Спецификација предмета

1. Политика европске интеграције

2. Геополитика

3. Међународне организације и међународни односи

4. Економија

5. Изградња институција и одговарајућих пројеката управљања

6. Хуманитарни послови и кодификација људских права

7. Превенција и управљање кризама

8. Одржива животна средина

Табела 5.3 Спецификација изборних предмета

9. Изборни блок 1

10. Изборни блок 2

11. Изборни блок 3

Табела 5.2 А Спецификација праксе / internship

Табела 5.2Б Спецификација завршног рада

Табела 5.3 Изборна настава на студијском програму

Табела 5. 4. Листа предмета на студијском програму првог нивоа, по типу

предмета: Академско-општеобразовни предмети, Теоријско-методолошки предмети, Научно, односно уметничко стручни, Стручно апликативни

Евиденција: Распоред часова-Прилог 5.1, Распоред часова Универзитета La Sapienza-Прилог 5.1 Б, Распоред часова шк.2004-2005.- Прилог 5.1в; Одлука о прихватању студијског програма на Универзитету- Прилог 5.2, Програм студија сајт Универзитета La Sapienza- Прилог 5.2а; Књига предмета, - (у документацији и на сајту институције)-Прилог 5.2, Одлуке о образовању комисије за оцену и одбрану мастер рада- Прилог 5.3; Записници са одбране мастер рада- Прилог 5.4, Преглед дела одбрањених мастер радова- Прилог 5.5; Преглед ментора за израду мастер теза-Прилог 5.6; Институције у којима се обавља пракса (*Internship*)-Прилог 5.7; Потврда о обављеној пракси (*Internship*)- Прилог 5.8

Стандард 6: Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Студијски програм је усклађен са савременим светским токовима и стањем струке, науке и уметности у одговарајућем образовно-научном, односно уметничко-образовном пољу и упоредив је са сличним програмима на иностраним високошколским установама, а посебно у оквиру европског образовног простора.

Овај програм је у потпуности идентичан са програмом који се одвија на универзитету *La Sapienza* у Риму, и студентима се признаје онај број кредита који носи неки модул, изборни предмет и завршни рад без обзира да ли наставу слушају у Београду, Риму, на неком од универзитета у Украјини. Квалитет програма се види из повезаности наставе и готово трећине ЕСПБ који се стичу кроз истраживање и радионице као и литературу која се непрекидно иновира.

- [Kiev International University \(Ukraine\)](#)
- [Ternopil National Economic University \(Ukraine\)](#)
- [Dnipropetrovs'k National University \(Ukraine\)](#)
- [Taurida National V.I. Vernadski University \(Sinferopol, Krimea, Ukraine\)](#)
- [University of Roma La Sapienza \(Italy\)](#)

Евиденција: [Уговор о сарадњи између Универзитета у Београду и других европских универзитета - Прилог 6.1.](#)

Стандард 7: Упис студената

Високошколска установа у складу са друштвеним потребама и својим ресурсима уписује студенте на одговарајући студијски програм на основу успеха у претходном школовању и провере њиховог знања, склоности и способности.

На дипломске академске студије – **European and International Policies and Crisis Management (Европска и међународна политика и управљање кризом)**, могу се уписати кандидати свих профила који имају завршене основне студије према ранијим прописима односно основне академске студије у четворогодишњем трајању (240 ЕСПБ), са знањем енглеског језика, старости до 35. година. Уз молбу са образложењем зашто се конкурише и кратком биографијом на енглеском језику, подносе диплому о завршеном факултету са просечном оценом и потврду о знању енглеског језика. Кандидати полажу пријемни испит (есеј на енглеском језику и интервју).

Рангирање кандидата врши се на основу просечне оцене на студијама и резултата пријемног испита.

Од 2001. до 2010. године, када је уписана прва генерација, у просеку се годишње уписивало 19, а до сада је дипломирало 38 кандидата (56,72%). Успех студентских радова у просеку је 9,06.

Две студенткиње са Универзитета *La Sapienza* уписане на студијски програм текуће школске године, учествују у настави која се одвија на нашем универзитету како би стекле double диплому. Студенткиње су: Ludovica Bernato, и Eleonora Ponti. Студенткиње ће учествовати у настави на Универзитету у Београду у периоду 29. март-03.јун 2010. год.

[Табела 7.1 Преглед броја студената који су уписани на студијски програм по годинама студија у текућој школској години;](#)

[Табела 7.1a Преглед уписаних студената у текућој школској години на Универзитету La Sapienza;](#)

Евиденција: [Конкурс за упис студената -Прилог 7.1,](#) [Конкурс на Универзитету La Sapienza Прилог 7.1a;](#) [Решење о именовању комисије за пријем студената-Прилог 7.2,](#) [Одлука о образовању Програмских савета Прилог 7.2a,](#) [Правилник о упису студената-Прилог 7.3](#) [Одлука о висини школарине – Прилог 7.4;](#) [Одлука о броју студената – Прилог 7.5](#)

Стандард 8: Оцењивање и напредовање студената

Оцењивање студената врши се непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита.

Оцењивање студената врши се континуираним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита. Током семестра врши се праћење и оцењивање ангажовања студената.

Укупно ангажовање студента састоји се од:

- активне наставе,
- самосталног рада (писање есеја, презентација);
- испита (тестови и усмени испити);
- обављене стручне праксе
- израде завршног рада;

Студенти су обавезни да редовно похађају наставу. Током интерактивне наставе воде се разговори о теми предавања, припремају и кратка излагања, а током радионица врло активно учествују у припреми и аргументовању формираних ставова и одговарају на питања и примедбе колега и наставника. На крају сваког одслушаног модула полаже се тест, са затвореним и отвореним питањима, и након коментара наставника, добија се оцена.

[Табела 8.1 Статистички подаци о напредовању студената на студијском програму;](#)

[Табела 8.1a Статистички подаци о напредовању студената на студијском програму;](#)

Евиденција: [Правилник о полагању испита – Прилог 8.1](#)

[Књига предмета, - \(у документацији и на сајту институције\)-Прилог 5.2,](#)

Стандард 9: Наставно особље

За реализацију студијског програма обезбеђено је наставно особље са потребним научним, уметничким и стручним квалификацијама.

За извођење наставе на осам модула ангажовано је осам наставника са 5 факултета Универзитета у Београду (Економског факултета (два), Правног факултета (један), Факултета политичких наука (три), Факултета безбедности (један) и Технолошко-металуршког факултета (један)):

- а) 4 редовна професора
- б) 3 ванредна професора
- в) 1 доцент

Осим тога, сваке године, на наш позив, долазе професори са Универзитета *La Sapienza* да одрже предавања у Београду, у просеку 3 професора годишње, а често су и ментори за завршне (мастер) радове.

Табела 9.1. Научне, уметничке и стручне квалификације наставника и задужења у настави

Проф. др Бјелић М. Предраг
Проф. др Дулић Б. Драгана
Проф. др Крстић Ж. Зоран
Доц. др Крстић Ивана
Проф. др Митровић Д. Драгана
Проф. др Петковић Горан
Проф. др Ристић Ђ. Мирјана
Проф. др Симић Р. Драган

Табела 9.2. Листа наставника ангажованих на студијском програму

Табела 9.3 Збирни преглед броја наставника по областима, и ужим научним или уметничким областима ангажованих на студијском програму

Извештај: О параметрима студијског програма из електронског формулара

Евиденција: Табела 9.0 Одлука о утврђивању листе наставника за извођење студијског програма, Табела 9.0а Листа наставника са Универзитета *La Sapienza*

Копије радних књижица наставног особља ангажованог на студијском програму-

Прилог 9.1: Проф. др Предраг Бјелић, Проф. др Драгана Митровић, проф. др Драган Симић, проф. др Зоран Крстић, Проф. др Драгана Дулић, проф. др Мирјана Ристић, доц. др Ивана Крстић; Проф. др Горан Петковић

Правилник о начину и поступку стицања звања –Прилог 9.2

Сагласност високошколске установе на рад наставника на другој високошколској установи: [Проф. др Драгана Дулић](#), [Проф. др Мирјана Ристић](#), [доц. др Ивана Крстић](#), [Проф. др Зоран Крстић](#), [проф. др Драгана Митровић](#), [проф. др Драган Симић](#), [Правилник о ангажовању наставника- Прилог 9.5](#)

Стандард 10: Организациона и материјална средства

За извођење студијског програма обезбеђују се одговарајући људски, просторни, техничко-технолошки, библиотечки и други ресурси који су примерени карактеру студијског програма и предвиђеном броју студената.

С обзиром на број студената, настава се одржава у сали 16 у згради ректората Универзитета у Београду. Поред просторних, задовољени су и организационо-технички услови. Кандидатима је омогућено да користе ресурсе Универзитетске библиотеке, постојеће факултетске библиотеке, као и библиотеке универзитета потписника уговора у Београду. Велика количина материјала јавно је доступна на Интернету.

Материјална средства програма обезбеђују се из школарине.

Део трошкова који се односе на смештаја и боравка студената у току боравка на Универзитету “*La Sapienza*” у Риму, покривени су из средстава Италијанског Министарства спољних послова, и других организација које помажу студијски програм у Италији.

Кандидатима стоје на рапослагању опрема и простор целокупног Универзитета у Београду, а чија је документиција приложена приликом акредитације установе.

[Табела 10.1 Листа просторија са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму](#)

[Табела 10.2 Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм](#)

[Табела 10.3. Листа уџбеника доступна студентима на студијском програму](#)

[Табела 10.4 Покривеност обавезних предмета литературом \(књигама, збиркама, практикумима..., које се налазе у библиотеци или их има у продаји](#)

Евиденција: [Доказ о поседовању информационе технологије, броја интернет прикључака и сл.-Прилог-10.1; Правилник и наставној литератури – Прилог-10.2](#)

Стандард 11: Контрола квалитета

Контрола квалитета студијског програма спроводи се редовно и систематично путем самовредновања и спољашњом провером квалитета.

За праћење и контролу квалитета програма задужен је *The Interuniversity Didactic Council* којег чине ректори, координатори, и предавачи универзитета који учествују на извођењу програма. Ово тело одговорно је за укупно праћење програма, укључујући мобилност наставника и студената, праћење активности и квалитета програма. Чланови овог тела састају се најмање два пута годишње.

Представници Универзитета у Београду у *The Interuniversity Didactic Council*-у су: ректор проф. др Бранко Ковачевић, проф. др Марија Богдановић, *emeritus професор* (координатор), и проф. др Драгана Дулић.

Представници Универзитета La Sapienza у *The Interuniversity Didactic Council*, броје осам чланова, изабраних од стране Савета Универзитета *La Sapienza* са овлашћењем да управљају програмом у складу са општим смерницама које су усаглашене потписаним уговором. Чланови се бирају на три године.

За период 2007-2009. год изабрани чланова су:

- Prof. Giuseppe Burgio, координатор
- Dr. Federico Bega
- Prof. Maurizio Boccacci Mariani
- Prof. Guido Citoni
- Prof. Roberto Miccù
- Prof. Giorgio Spinelli
- Prof. Mario Tiberi
- Prof. Enrico Todisco
- Prof. James Walston

Провера квалитета студијског програма се спроводи редовно и систематично путем самовредновања и спољашњом провером квалитета. Анкетирање студената на Универзитету у Београду примењује се већ више година. Провера квалитета студијског програма се спроводи:

- анкетирањем студената на крају наставе из датог предмета,
- анкетирањем студената о организацији испита, спремност наставника, комуникативност, јасност излагања, објективност на испиту,
- анкетирањем дипломираних студената – мастера при додели диплома о квалитету студијског програма и логистичкој подршци студијама.

За праћење квалитета студијског програма на Универзитету у Београду, именована

је комисија за контролу квалитета, са задатком да спроводи редовно и систематично праћење реализације студијског програма. Поред поменуте комисије и Програмски савет, Веће за мултидисциплинарне студије, Сенат Универзитета су такође надлежни за праћење реализације студијског програма, с обзиром да се све одлуке од значаја за студијски програм донесе на нивоу ових органа.

Евиденција: [Извештај о резултатима самовредновања студијског програма – Прилог 11.1;](#) [Јавно публикован документ – Политика обезбеђења квалитета-Прилог 11.2,](#) [Правилник о уџбеницима-Прилог 11.3;](#) [Правилник о самовредновању – Прилог 11.4;](#) [Правилник о обезбеђењу квалитета – Прилог 11.5;](#) [Правилник о вредновању педагошког рада наставника- Прилог 11.6;](#) [Извод из Статута – Прилог 11.7](#)

Стандард 12: Студије на даљину

Студијски програм заснован на методама и технологијама образовања на даљину подржан је ресурсима који обезбеђују квалитетно извођење студијског програма. Високошколска установа може организовати студијски програм на даљину за сваку област и свако образовно-научно и образовно-уметничко поље, ако наставни садржај, подржан расположивим ресурсима, може квалитетно усвојити кроз студије на даљину и ако се обезбеђује исти ниво знања дипломираних студената, иста ефикасност студирања и исти ранг (квалитет) дипломе као и у случају уобичајеног начина реализације студијског програма.

Студијски програм дипломских академских-мастер студија **“European and International Policies and Crisis Management”** (Европска и међународна политика и управљање кризом), није предвиђен за извођење на даљину.